

“Na internetu imam objavljenih približno 150 krajših, sicer sem poleg že omenjenih snemal še za Vikija Grošlja, za film Manaslu – konec poti Nejca Zaplotnika (slovenske alpinistične oziroma plezalske legende), sodeloval z Davom Karničarjem pri snemanju njegovega smučanja s sedmih vrhov in drugimi.”

Anže Čokl

Nedeljo, 7. junija 2009

ogledalo nedela

19

Predstavitev in zaključek

Ljubljana Slovensko mladinsko gledališče

Spet Šumi

Iva Gruden besedilo in fotografiji

Po 20 letih se je literat in politik Peter Božič znova odločil spisati dramo – in to ravno za konec tretjega festivala Slovenskega mladinskega gledališča, poimenovanega Prelet. Na ponedeljkovi predstavitvi knjige Šumi, ki je izšla pri Študentski založbi, je bilo v zraku gledališkega kluba čutiti pravo šumijevsko nostalgijo.

S pomin na tisti čas poznih sedemdesetih do sredine osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je cvetel legendarni ljubljanski lokal Šumi, so pomagali obuditi šumijevi sendviči in, jasno, šumijevi bonboni. Nostalgijna pa je bila tudi direktorica gledališča **Uršula Cetinski**, ko se je spominjala svojega prvega intervjuja s (tisti večer zaradi boleznih odsotnim) Božičem: »Leta 1987 sem ga gostila na radiu študent. Prevzel me je njegov roman Chubby was here, ki je podlaga drame Šumi, saj je govoril o generaciji, o kateri nisem vedela veliko.«

Pogovor o knjigi sta vodila Uršula Cetinski in urednik knjižne zbirke Beletrina Mitja Čander.

Lokala zdaj ni več, hiše tudi ne, šumijevci so postali zgodovina. A kdo so sploh bili? »Tisti, ki so bili brez službe, svobodnjaki, mislili so drugače kot večina, bili so alternativa,« je menil eden od nekdanjih šumijevcev, igralec **Sandi Pavlin** – poleg njega bi v to družbo lahko prišteli še **Dimitrija Rupla, Barbaro Levstik, Mateta Dolenca, Radka Poliča, Gustava Gnamuša, Toneta Slo-dnjaka** in še koga. Ali obstajajo taki šumijevci tudi danes? »To pa bomo videli čez 30 let,« se je nasmehnil Pavlin.

Odprtje

Ljubljana Grad

Iz družinskega albuma

Iva Gruden besedilo in fotografiji

Fotografije iz družinskega albuma so nekaj najbolj naravnega: nikogar ni treba spraševati za dovoljenje za fotografiranje, nobenega nastavljanja in poziranja, samo škljocemo in je. Težava pa nastopi, ko jih želimo pokazati drugim zunaj našega intimnega družinskega kroga – in to so premostili z razstavo družinskih fotografij 15 članov Društva likovnih umetnikov Ljubljana, ki so jo v torek odprli na ljubljanskem Gradu.

K ustosinji **Meti Krese** je idejo in pogum za razstavo dala svetovno znana fotografinja Annie Liebowitz, ki je pred dvema letoma predstavila intimne fotografije svojih bratov, otrok, staršev in partnerice Susan Sontag. »Med prispelimi fotografijami nismo opravili izbora, saj vemo, da so umetniki izbrskali svoje najboljše izdelke. Čeprav so glede izraznosti zelo različni, se da v vseh razbrati čustva,« je povzela Kresetova. Izbrati

Meta Krese in Dušan Muc sta se zapletla v pogovor.

najboljše fotografije je bila kar velika zagata, je ugotavljal eden od razstavljajočih **Dušan Muc**. Podobne težave je imel **Tihomir Pinter**, ki je vse življenje fotografiral svoje otroke (in zdaj vnuke) in pogosto razstavljaval, a tega dvojega ni nikoli združil. »Fotografiji imamo do najbližjih poseben odnos, ne znamo določiti kakovosti njihovih fotografij. Povabilo me je presenetilo, saj imam negativne vseh drugih profesionalnih portretov lepo kronološko urejene, za družinske pa sem se moral pošteno potruditi,« se je nasmehnil Pinter.

Tihomir Pinter in njegovi dve intimni fotografiji

Po svoje

Anže Čokl, alpinist, filmar, direktor

Kateri kruh je za alpinista najboljši? Beli z viki kremo

Mateja Gruden

»Alpinizem je več kot zgolj športna pot, je način življenja; še zlasti kadar ga doživljaš proč od civilizacije, v odmaknjenih stenah, kjer se lahko zaneseš samo nase in svoje prijatelje,« razmišlja ljubljčan **Anže Čokl**, alpinist, soustanovitelj in predsednik športnega društva Freeapproved Adventure Film Productions, snemalec avanturističnih in gornjskih filmov, blogger, univerzitetni diplomirani strojnik ... in direktor pred dnevi odprtega ekološkega Park hotela Bohinj v Bohinjski Bistrici.

Anže o alpinizmu spregovori pristočno – v njegovih besedah, ne med pogovorom ne na njegovem blogu, ki ga piše dve leti, ni zaznati epskosti, predeterminiranosti, katarzičnosti, resnobnosti, skratka, tega, kar prežema zlasti starejšo alpinistično literaturo in posnetke. Nasprotno: ubere jih v lahkotnem tonu, pot odpira tudi »neumnostim«, ki se (povečini) fantovskim odpravam dogajajo sredi – nekoristnega sveta. »Stari, me zeebe! Jaz si bom jajčnike prehladu!« se razlega moško tuljenje izpod šotorskega platna nekje sredi kirgiškega gorovja Kokšal Too, sredi noči, v objemu pobeljenih grebenov. Tudi takšne drobnarije so bile sestavni del odprave, na kateri je Freeapproved (avtorja Anže Čokl in Boštjan Virč) posnel svoj zadnji film Špaltna Ekspres, ki so ga premierno prikazali marca letos v ljubljanskem Cankarjevem domu.

Poleg Špaltne Ekspresa (špaltna je ledeniška razpoka; na snemanju so vanjo padli trije od osmih članov odprave in preživeli, kar je gotovo zelo dobra novica, kajti razpoke so vzele že marsikatero alpinistično življenje) je Freeapproved doslej posnel še dva filma: najprej Lovce na pršič (2005, 2006), v katerem jih je strahotno slaba smučarska sezona v Kanadi pognala nazaj čez Atlantik iskat pršič v Evropo, in nato Kraljestvo oblakov (2006, skrajni zahod Kitajske); kot avtorja sta v špicu prav tako podpisana Anže in Boštjan. Tudi ta dva filma sta bila predvajana v Cankarjevem domu, v bodisi razprodani bodisi dobro zasedeni Linhartovi dvorani; drugega si je bilo pozneje mogoče ogledati tudi na Televiziji Slovenija (v tem mesecu bo predvidoma na sporedu še Špaltna Ekspres).

Snemal tudi z Grošljem in Karničarjem

V Anžetovi BIO-grafiji na njegovem blogu (bio, eko – biografija in ekološki koncept hotela, ki ga vodi?) med drugim lahko preberemo: 1998 – »Še pred kratkim sem hribe sovražil in sem vedno sitnaril, če smo s starši

šli na kakšen planinski pohod.« A še istega leta se je vpisal v alpinistično šolo. Imel je 16 let in obiskoval je bežigradska gimnazijo. Hm, mnogi, ki se jim hribi uprejo v otroštvu in mladosti, kuhajo zamero za zmeraj. »Pojma nimam, kdaj se je zgodil zasuk. Morda je bila kriva radovednost, iskanje pustolovščin ... Že kot otrok sem bil nemiren. Sicer sem sedem let treniral gimnastiko. Po zlomu vratu sem po premoru nadaljeval, a me ni več izpolnjevala. Našel sem se v alpinizmu, tej prvobitni avanturi v gorah. Sploh zimski me je prevzel in mi je še zmeraj najljubši.« Alpinizem ima ob vseh drugih športih, s katerimi se ukvarja,

Kot na snemanju Špaltne Ekspres, med katerim so bili tudi na strogo varovanem vojaškem območju na meji s Kitajsko.

Kateri kruh je najboljši?

Sicer pa pri Anžetu Čoklu poraja blago začudenje njegova starost (26 let), ki jo brzokone marsikdo le stežka poveže z njegovim razgibanim CV (aha, še prenova in zatem prodaja revije Šport s prijateljem Grego Benčino sodi vanj). »Zdi se mi, da ima človek, ko je še mlad, toliko energije in elana, da se lahko zelo intenzivno ukvarja z mnogočim. Pa tudi srečo sem imel, da sem se našel

Foto Roman Šipič

absolutni primat. Vzporedno z alpinizmom je Anže začel snemati film(čke): »Od očeta sem si sposodil kamero, sčasoma sem snemal vse več – do prvih daljših filmov. Na internetu imam objavljenih približno 150 krajših, sicer sem poleg že omenjenih snemal še za Vikija Grošlja, za film Manaslu – konec poti Nejca Zaplotnika (slovenske alpinistične oziroma plezalske legende), sodeloval z Davom Karničarjem pri snemanju njegovega smučanja s sedmih vrhov in drugimi.«

Freeapproved je leta 2004 ustanovil s še petimi prijatelji, razlaga, »predvsem zato, da smo si lahko formalno zagotavljali denar za naše projekte«. Sčasoma je društvo, pod okriljem katerega so zagnali tudi alpinistično šolo in šolo športnega plezanja, precej presešlo začetne okvire: »Imamo približno sto članov, vsako leto nas je trideset več. Nedvomno k temu pripomorejo naši filmi, mislim, da predvsem zato, ker predstavljamo različne avanturistične športe, zlasti alpinizem, ki sodi med zelo 'resne', na sproščen, zabaven – svoj način. Nam je ključno, da se imamo fajn. To ljudi pritegne. Da ne gremo v epske razsežnosti, ampak tudi alpinizem prikazujemo kot nekaj, s čimer se preprosto radi ukvarjamo!« In vsakič znova pritegnejo sponzorje, pravi, »morda imam tudi nekaj podjetniške žilice«, oziroma zberejo dovolj denarja, da projekt izpeljejo. »Sploh pa se ne lotevamo finančno pretežkih, kakršen bi bil recimo Everest. Ne silimo na najvišje vrhove, raje brskamo po kar se da neodkritih delih sveta.«

v vseh stvareh, s katerimi se ukvarjam, pa če je to alpinizem, snemanje filmov ali vodenje hotela.« A vseeno: kako alpinist sname čelado in odloži cepin ter skoči v elegantno črno obleko s kravato? »Mogoče se zdi, da se izključuje, ampak se ne!« (smeh) Ali, kako se diplomirani inženir strojništva znajde v menedžerski vlogi in turističnem poslu? Resda je diplomiral s področja sodobnih energijsko varčnih stavb, kar je tudi Park hotel Bohinj ... »Strojništvo ni veda, ki bi recimo onemogočala biti menedžer. Sicer pa hotel ni *one man band*, smo skupina zaposlenih z znanjem s specifičnih področij. Poleg tega se rade volje učim.«

Meni, da mu direktorske obveznosti v hotelu, ki spada v okrilje družinskega podjetja (Anže je eden od štirih otrok), skupaj s sosednjim in že uveljavljenim vodnim parkom, ne bodo preveč načenjale možnosti za ukvarjanje z alpinizmom in snemanje filmov. »Načrtovali smo nov film z meje med Tibetom in Butanom, a so kitajske oblasti za letošnje ustavile izdajo dovoljenj. Tako bomo verjetno zgolj skočili do Tajske in tam posneli film o športnem plezanju.«

Sicer pa Anže, ki je alpinist in alpinistični inštruktor od leta 2001, še zmeraj ne ve, zakaj je moral na izpitu zanj odgovoriti na vprašanje: »Kakšen kruh je najbolj primeren za daljšo alpinistično turo? Črni, koruzni ali polnozrnatni?« Beli z viki kremo, je bil njegov odgovor, uganke pa mu vse do danes še ni uspelo razvozlati.